

besetningens identitet (presse og påtalemyndighet). Det andre er påtalemyndighetens reduserte mulighet til å benytte informasjon fra rapporteringssystemet i en juridisk prosess.

For luftfarten ble disse forhold lovregulert i slutten av 1980-årene gjennom § 12 i luftfartsloven. Tilsvarende lovbestemmelse bør etableres innenfor helsevesenet. En mer åpen og ærlig informasjonsutveksling vil kunne danne grunnlag for å systematisere arbeidet mot ulykker. Luftfarten har erfaringene – sammen med flere andre lands helseforetak (Danmark, Sverige og England). Pasientene og helsepersonellet i Norge trenger et tilsvarende system. Ved innføring av et nasjonalt rapporteringssystem vil politikerne på sikt kunne se økt effektivitet og bedre helseøkonomi, og både pasienter og helsearbeidere vil få en tryggere og sikrere hverdag.

Peter F. Hjørt
Blommenholm

Tor Petter Ekroll
Dilling

Litteratur

1. Perrow C. Normal accidents. Living with high-risk technologies. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1999.
2. Johansen BK, Braut B, Schou P. Uheldige hendelser på fødeavdelinger. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 2670–2.
3. Staff A. Meldesystemer – en uutnyttet ressurs. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 2650.
4. Kohn LT, Corrigan JM, Donaldson MS, red. To err is human. Building a safer health system. Washington D.C.: National Academy Press, 1999.
5. Jørstad R. Verdens beste helsetjeneste bør bli enda bedre. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 2344.
6. Hjørt PF. Uheldige hendelser i helsetjenesten. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2007.

Når Legeforeningen svikter

Fikk angst for fødestuen var overskriften på et innlegg i Tidsskriftet nr. 22/2008 (1). Det var tankevekkende og vakte mange minner. Og det var første gang jeg åpnet Tidsskriftet siden februar 1995. Tankene gikk tilbake til «mitt verste mareritt».

3.2. 1995 ble jeg arrestert i arbeidstiden. På samme tid tok politiet seg inn i boligen vår og utløste alarmen, og de hentet kona på hennes jobb inn til avhør. Hele pasientarkivet mitt, med flere tusen journaler, ble fraktet ned til Kristiansand politikammer. De ble kopiert og distribuert til alle som hadde med min sak å gjøre. Og Legeforeningen løftet ikke en finger, verken lokalt eller sentralt. Jeg satt fire dager i varetekt og fikk helsen og hele tilværelsen ødelagt. Jeg ventet «full orkan» fra Legeforeningen. Det kom ikke så mye som «flau vind».

Senere samme måned satt jeg med Tidsskriftet nr. 5/1995 i hendene. Ved frokostbordet fant jeg en lederartikkel med overskriften *Journalbeslag – et overgrep*. Endelig kom-

mer Legeforeningen på banen! Jeg leser i spenning: Generalsekretær Harry Martin Svabø berømmer Fylkeslegen i Hordaland... som hadde aksjonert i Håkonsvern-saken, ikke i min sak. LO var kommet raskt på banen, men Legeforeningen var fremdeles fraværende for meg. Da sprekker jeg. I sinne og avmakt kaster jeg Tidsskriftet i gulvet og brøler. Kona blir livredd. Ennå har jeg skyldfølelse for at jeg ikke greide å holde raseriet innabords, men forårsaket et sjokk som gjorde at jeg måtte etterlate henne gråtende da jeg gikk på jobb. Siden har jeg ikke åpnet Tidsskriftet – ikke før nå.

I innlegget *Fikk angst for fødestuen* står det at «... og det er viktig at vi som kolleger støtter og tar vare på hverandre». Legeforeningen levde ikke opp til det i min sak i 1995. Jeg tryglet og ba om hjelp og støtte. Jeg ba for pasientene og journalene. Da fikk jeg svar fra advokaten i Legeforeningen: «Jeg håper du har noen å snakke med.» Jeg skrev tilbake og spurte hvem *de* hadde tenkt å snakke med om flere tusen journaler på avveie. Det fikk jeg aldri svar på.

To andre saker dominerte mediene på den tiden. Den ene handlet om en veterinær i Setesdal som fikk problemer med reiseregninger. I avisen sto det at han fikk full oppbakking av sin fagforening. Den andre var saken med hjelpepleieren på Landås sykehjem i Bergen som var tiltalt for flere drap. Også der stilte fagforeningen helhjertet opp. Legeforeningen stilte overhodet ikke opp. Ikke engang da jeg etter vel to år ble frikjent for grovt bedrageri kom foreningen på banen, verken lokalt eller sentralt, med en aldri så liten gratulasjon. Jeg vet fremdeles ikke om man i Legeforeningen er glad eller lei seg for denne frikjenningen.

Nå har jeg vært pasient på Modum Bad i 12 uker og har fått behandling for den posttraumatiske stresslidelsen jeg ble påført. Det har gjort meg så frisk at jeg til og med orker å åpne Tidsskriftet igjen.

Lars Mygland
Kristiansand

Litteratur

1. Kongsvik LT. Fikk angst for fødestuen. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 2638.

skulle sikre oss pensjon tilsvarende «overlege i staten med full opptjening».

Jeg har konstatert at overføringene til SOP i en årrekke nå har vært svært beskjedne, et par hundre tusen kroner årlig. Jeg har i min naivitet antatt at fondet allerede hadde en størrelse og et investeringsutbytte som foreløpig ikke krevde ytterligere eksterne midler, og at min generasjon praktiserende leger ved reduserte takstkrav hadde bidratt til solid økonomi for fondet. Det er derfor skuffende at en redegjørelse fra vår forenings økonomiavdeling tilkjenner at «ordningen tilføres svært liten frisk kapital» og at «reduksjon av nettoppensjonen ... viste seg nødvendig fra 2007 til 2008» (1).

En hel generasjon av praktiserende leger i tiårene fra 1965 og fremover har grunn til å føle seg ført bak lyset (2). Det blir ikke bedre av at ordningens representant tydeligvis aksepterer status quo (3).

Per Høie
Bergen

Litteratur

1. Johnson E. Regulering av ytelser i SOP. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 613.
2. Hansen E. Sykehjelps- og pensjonsordning for leger. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 842.
3. Bakke HK. Sykehjelps- og pensjonsordning for leger. Tilsvar. Tidsskr Nor Lægeforen 2008; 128: 842.

Stadig reduserte ytelser fra SOP – et avtalebrudd!

Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) ble etablert fra 1965 for å sikre privatpraktiserende leger ordnede og sikre pensjonsforhold. Ordningen ble finansiert ved at en liten andel (2–3 %) av totalpakken ved tariffforhandlingene med Rikstrygdeverket ble overført pensjonsfondet – med tilsvarende reduksjon av refusjonstaktene. Dette innebar at vi frivillig bidro til oppbygging av fondet, som etter statuttene